

การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
School Administration to Develop Students based
on Individual Differences in Schools
under the Local Administrative Organization

วิโรจน์ สุรสาคร*

Wirot Surasakhon

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Student of Doctor of Philosophy (Educational Administration)

Faculty of Education, Silpakorn University

วรกาญจน์ สุขสดเขียว**

Vorakarn Suksodkiew

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ประเทศไทย

Thesis Advisors Silpakorn University, Thailand

E-mail: thastri@gmail.com E-mail: sakdipan๕๕@gmail.com

Received: August 10, 2022

Revised: September 26, 2022

Accepted: December 13, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เทคนิคการวิจัยนาคแบบ EFR โดยการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน ๑๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การนำองค์กร มุ่งเน้นที่ผู้บริหาร

* นายวิโรจน์ สุรสาคร Mr.Wirot Surasakhon นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต Student of Doctor of Philosophy

** รศ.ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว Assoc.Prof.Dr.Vorakarn Suksodkiew อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ Thesis Advisor

สถานศึกษามีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชน สามารถประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการและแนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (๒) ปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นที่หน่วยงานต้นสังกัดกระจายอำนาจการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนจัดสรรงบประมาณและอัตรากำลัง ให้สถานศึกษา สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน มีเครือข่ายความร่วมมือสามารถระดมทรัพยากรได้จากทุกภาคส่วน ครูและบุคลากร มีความรู้ความสามารถ มีความสามัคคีและมีเป้าหมายร่วมกัน คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ และส่งเสริมสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา (๓) การมีส่วนร่วม มุ่งเน้นที่ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจการบริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการและหน่วยงานภายนอก มีส่วนร่วมสนับสนุนวิทยากร สื่อและแหล่งเรียนรู้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (๔) การบริหารงานวิชาการ มุ่งเน้นที่สถานศึกษามีแผนและแนวปฏิบัติงานวิชาการ มีหลักสูตรที่หลากหลาย สอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน ครูจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถตามศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และมีการแนะแนวการศึกษาและการประกอบอาชีพตามความต้องการของผู้เรียน (๕) ครูและบุคลากร มุ่งเน้นที่สถานศึกษามีครูเพียงพอครบทุกวิชาเอก ครูมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล มีความสามารถจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ (๖) งบประมาณ มุ่งเน้นที่สถานศึกษามีงบประมาณที่เพียงพอ วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (๗) การบริหารงานทั่วไป มุ่งเน้นที่สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของท้องถิ่น ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของครูผู้ปกครองและชุมชน มีแผนพัฒนาการศึกษาและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีการพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการกำกับติดตามและตรวจสอบการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา; การพัฒนาผู้เรียน; ความแตกต่างระหว่างบุคคล;
สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to study the school administration to develop students in schools under the Local Administrative Organization based on individual differences by using Ethnographic Futures Research (EFR) techniques. 15 experts were selected from the Local Administrative Organization using purposive sampling method. The research instruments were non-structured interviews and questionnaires. The data was then analyzed by median, interquartile range using software packages and content analysis.

The following were the findings of the study:

There are seven issues in the school administration to develop students in schools based on individual differences under the Local Administrative Organization: (1) Leadership: In order to gain trust from students' parents and the community, school administrators must have vision, leadership, and creativity, as well as the ability to collaborate with both internal and external organizations to develop strategic plans to develop students based on their individual differences. (2) Supporting Factors: The government should provide schools with redistributed authority, support, financial resources, teachers, school personnel, buildings and facilities, positive learning environments, instructional materials, school equipment, technology and innovations, and learning resources suitable to learners' development. In order to mobilize resources from all sectors, cooperative networks must also be included. Furthermore, instructors must have the knowledge and skills to facilitate the school administration. The school staff collaborates to achieve a common goal, and the school board is knowledgeable and supportive of the school's administration. (3) Engagement: Decentralization of education should be a primary focus. Teachers, personnel, and school committees are all involved in the management of the school, which is delegated by the administrators. Teachers, personnel, and school committees are all involved in the school's administration. The speakers, media, and learning resources are supported by the parents, community, local wisdom, local entrepreneurs, and other agencies. The performance of educational institutions is monitored and evaluated by all key stakeholders. (4) Academic Administration: The school develops strategies and guidelines for

academic administration. School offers a variety of curricula that are designed to meet the needs of the students while also being relevant to local needs. Teachers create a variety of student-centered learning and development activities that are integrated across all subject areas. Allow students to express themselves creatively to the best of their abilities. Authentic assessment and evaluation of student learning should be implemented. Also, a comprehensive educational and vocational guidance program should be available in schools. (5) Teachers and Staff: There are enough teachers in key subject areas in schools. Teachers have a thorough understanding of individual learning styles and the ability to organize and assess students based on individual differences. They can also motivate students to learn and develop themselves to their fullest potential. (6) Budgets: The school has sufficient budgets as well as effective budgeting and resource planning. (7) General Administration: The school has a vision and mission that are consistent with local educational policies, and it responds to the problems and needs of teachers, parents, and the community. There is a well-defined educational development plan and course of action that can be followed. The school creates innovative learning management systems that are centered on the students. Furthermore, the administration is regularly and systematically supervised and monitored.

Keywords : School Administration; Develop Students; Individual Differences; Schools under the Local Administrative Organization

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษามาตั้งแต่ในอดีต และยังมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันและอนาคต อันเนื่องมาจากนโยบายกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎหมายสำคัญหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล^๑ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษา

^๑ บุญร่วม เทียมจันทร์ และศรัณญา วิษชาธรรม, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตราฉบับสมบูรณ์, (กรุงเทพมหานคร: อินส์พล, ๒๕๖๐), หน้า ๕๑-๕๒.

ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และสามารถจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ เพราะการพัฒนาคนในท้องถิ่นเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องจัดการศึกษาให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ทั้งที่อยู่ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนให้มีอาชีพและมีรายได้^๒ ประกอบกับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้เป็นจำนวนมาก และประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก จึงควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้สถานศึกษาในสังกัดเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล อันจะทำให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น สามารถนำความเป็นเลิศนั้นไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล^๓ โดยในระยะเวลาที่ผ่านมา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีนโยบายส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้สถานศึกษาในสังกัดเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD) แต่การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ประสบปัญหาด้านงบประมาณเนื่องจากสถานศึกษาต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นกว่าปกติ เพราะต้องจัดหาครู วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ผู้เรียนต้องการจะศึกษาเรียนรู้ หรือฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีค่าตอบแทน นอกจากนี้ ยังต้องจัดหาสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งก็ประสบความสำเร็จ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดมีนโยบายให้การ

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับอัปเดต), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-๒๕๔๒/> [๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓].

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับอัปเดต), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-๒๕๔๒/> [๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓].

สนับสนุน ทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ รวมทั้งกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาและให้อิสระแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่สถานศึกษาบางแห่ง ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ และไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนานตนเองได้เต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความต้องการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากนโยบายด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ที่ผู้บริหารท้องถิ่นอาจไม่เข้าใจหรือไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเท่าที่ควร หรือปัญหาจากการขาดความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาของทุกฝ่าย ส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึงการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และตามความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยผู้วิจัยเชื่อว่าผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ รวมทั้งเป็นแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะบังเกิดเป็นผลดีต่อผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทราบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผู้วิจัยใช้การบูรณาการจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบการวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และการศึกษางานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังแสดงรายละเอียดตามแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากเลือกแบบเจาะจง (purposive method) จำนวน ๑๕ คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured interview) ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured interview)
๒. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจำแนกประเด็นความคิดเห็นที่เหมือนกัน แตกต่างกัน และรวบรวมเนื้อหาที่ใกล้เคียงไว้ในข้อเดียวกัน โดยยังคงความหมายตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิให้มากที่สุด
๓. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ๕ ระดับ ไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน จากผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกับที่ได้สัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาประเมินค่าโอกาสความเป็นไปได้ และหรือความควรจะเป็นในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์
๔. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ตรวจสอบความเป็นไปได้ ระดับมากขึ้นไป กล่าวคือ ค่ามัธยฐานที่ ๓.๕ ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบ โดยพิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน ๑.๕
๕. สรุปผลการวิจัยจากการบูรณาการเนื้อหาสำคัญที่สังเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในขั้นที่ ๑ และการหาฉันทามติจากผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นที่ ๒

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการและเครื่องมือในการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) โดยผู้วิจัยประมวลสาระสำคัญของความรู้ที่ได้จากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๕ คน

๒. แบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อสรุปค้นหามติของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การคำนวณค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” มี ๗ ประเด็น ได้แก่

๑) การนำองค์กร	๒) ปัจจัยสนับสนุน
๓) การมีส่วนร่วม	๔) การบริหารงานวิชาการ
๕) ครูและบุคลากร	๖) งบประมาณ
๗) การบริหารงานทั่วไป	

ดังแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒ การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. การนำองค์กร ประกอบด้วย

- ๑) ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๒) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๓) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๔) ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๕) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากร
- ๖) ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความไว้วางใจและความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและชุมชน
- ๗) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงสร้างองค์กรที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๘) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจ เจตคติและขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง
- ๙) ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๐) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสื่อสารและบริหารความขัดแย้งเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย
- ๑๑) ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารและการพิจารณาความดีความชอบ

- ๑๒) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจต่อปัญหาต่าง ๆ และหาวิธีการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง
- ๑๓) ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามตรวจสอบการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๔) สถานศึกษากำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๕) สถานศึกษามีแผนปฏิบัติการในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๖) สถานศึกษากำหนดแนวทางวิธีการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๗) สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนท้องถิ่น

๑๘) สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒. ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย

- ๑) หน่วยงานต้นสังกัดกระจายอำนาจและให้อิสระในการบริหารสถานศึกษา
- ๒) หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๓) หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๔) หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน
- ๕) หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรอัตรากำลังให้สถานศึกษามีครูเพียงพอและตรงกับความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๖) หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๗) สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๘) สถานศึกษามีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นและสถานประกอบการเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๙) สถานศึกษามีครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถหลากหลายสาขาวิชา
- ๑๐) สถานศึกษามีครูและบุคลากรที่มีความสามัคคีและมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๑) สถานศึกษามีระบบยกย่องเชิดชูเกียรติครูต้นแบบการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๒) สถานศึกษามีอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๓) สถานศึกษามีสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๔) สถานศึกษามีคุณภาพได้รับความไว้วางใจและความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชน

๑๕) คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

๑๖) คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๗) ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓. การมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

๑) ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา

๒) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

๓) สถานศึกษามีระบบการบริหารที่เอื้อและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

๔) สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

๕) ครูและบุคลากรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา

๖) ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

๗) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๘) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

๙) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษา

๑๐) ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน

๑๑) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมออกความคิดเห็นและสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน

๑๒) สถานประกอบการและหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมสนับสนุนวิทยากร สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๔) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรยกย่องเชิดชูเกียรติผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

๑๕) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

๔. การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย ๒๗ ตัวแปร ได้แก่

๑) สถานศึกษามีการวางแผนงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) สถานศึกษาจัดทำแนวปฏิบัติงานวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓) สถานศึกษามีหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน

๔) สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ เนื้อหาสาระ วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่สะท้อนว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษา

๕) สถานศึกษาไม่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ควรเน้นความเป็นเลิศในทุก ๆ ด้านตามอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

๖) สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๗) สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

๘) สถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๙) สถานศึกษากำหนดให้มีการทดสอบความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน

๑๐) สถานศึกษามีการบูรณาการจัดการเรียนรู้ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑๑) สถานศึกษามีรูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง

๑๒) สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง

๑๓) สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๑๔) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถตามศักยภาพของตนเองอย่างสร้างสรรค์

๑๕) สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถตามความถนัดของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

๑๖) สถานศึกษาสำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๗) สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กรภายนอกและสถานประกอบการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน

๑๘) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การประกอบอาชีพอย่างหลากหลายและส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ

๑๙) สถานศึกษาจัดหาสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

๒๐) สถานศึกษากำหนดให้มีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงเชิงประจักษ์ และเน้นการทดสอบภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น

๒๑) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด สมรรถนะ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์

๒๒) สถานศึกษามีการนิเทศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒๓) สถานศึกษาประเมินการใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

๒๔) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒๕) สถานศึกษาส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒๖) สถานศึกษามีการแนะแนวการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน

๒๗) สถานศึกษาจัดให้หน่วยงานภายนอกมาแนะแนวเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพัฒนาตนเอง

๕. ครูและบุคลากร ประกอบด้วย

๑) สถานศึกษามีครูเพียงพอครบทุกวิชาเอก

๒) ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓) ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องรูปแบบวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๔) ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องรูปแบบวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๕) ครูมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๖) ครูมีความรู้ความสามารถในการทดสอบความถนัดของผู้เรียน

๗) ครูรู้ถึงศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

๘) ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้และความถนัดของผู้เรียน

๙) ครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในสาขาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง

๑๐) ครูมีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

๑๑) ครูต้องรู้จักและประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

๑๒) ครูมีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๓) ครูสามารถแนะนำแนวทางให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้องตามความถนัดของตน

๑๔) ครูประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๑๕) ครูมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก

๑๖) ครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๗) ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครูและเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน

๑๘) ครูและบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑๙) ครูมีความสามารถในการบริหารจัดการชั้นเรียนและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

๒๐) ครูมีความสามารถในการบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้

๒๑) ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

๒๒) ครูสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

๒๓) ครูมีความรักความสามัคคีไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกอิทธิทธิชาหรือกลั่นแกล้งกัน

๖. งบประมาณ ประกอบด้วย

๑) สถานศึกษามีงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) สถานศึกษาวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สถานศึกษาวางแผนการจัดหาพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) สถานศึกษาบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) สถานศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) สถานศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๗) สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณที่โปร่งใส ถูกต้องตรวจสอบได้

๘) สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๗. การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

- ๑) สถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของท้องถิ่น
- ๒) สถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน
- ๓) สถานศึกษามีแผนพัฒนาการศึกษาและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้
- ๔) สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๕) สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๖) สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ
- ๗) สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียน
- ๘) สถานศึกษาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- ๙) สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานอื่นต่าง ๆ
- ๑๐) สถานศึกษาประสานงานและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๑๑) สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๑๒) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มี ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การนำองค์กร (๒) ปัจจัยสนับสนุน (๓) การมีส่วนร่วม (๔) การบริหารงานวิชาการ (๕) ครูและบุคลากร (๖) งบประมาณ และ (๗) การบริหารงานทั่วไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๓๙ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี และยังพบว่ามีความสอดคล้องกับแนวความคิดพื้นฐานเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development: SBMLD) นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุ อ้าใหญ่ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) ประกอบด้วย ๑๔ ปัจจัย คือ

- ๑) ปัจจัยด้านความมุ่งมั่นของครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๒) ปัจจัยด้านคุณภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
- ๔) ปัจจัยด้านความร่วมมือของชุมชน
- ๕) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่ดีของสถานศึกษา
- ๖) ปัจจัยด้านความมุ่งมั่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๗) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ชุมชนของสถานศึกษา
- ๘) ปัจจัยด้านการบริหารความเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
- ๙) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- ๑๐) ปัจจัยด้านการวิจัยในชั้นเรียน
- ๑๑) ปัจจัยด้านความพร้อมของสถานศึกษา
- ๑๒) ปัจจัยด้านความศรัทธาของชุมชนต่อสถานศึกษา
- ๑๓) ปัจจัยด้านความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- ๑๔) ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือของชุมชนต่อผู้บริหารสถานศึกษา^๔

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมลดา เพชรใส ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคการศึกษา ๔.๐ พบว่า องค์ประกอบ

^๔ ภาณุ อ้าใหญ่, การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [https://www.donsakwit.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=๕๕๐:-sbmld-&catid=๑๓๗:๒๐๑๔-๐๒-๒๗-๐๙-๑๔\[๑๕ พงศศิกายัน ๒๕๖๔\]](https://www.donsakwit.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=๕๕๐:-sbmld-&catid=๑๓๗:๒๐๑๔-๐๒-๒๗-๐๙-๑๔[๑๕ พงศศิกายัน ๒๕๖๔]).

หลักของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ควรมี ๖ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านการกระจายอำนาจ (๒) ด้านการมีส่วนร่วม (๓) ด้านบทบาทของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (๔) ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล (๕) ด้านการบริหารจัดการตนเอง และ (๖) ด้านการพัฒนาทั้งระบบ^๕ และสอดคล้องกับ อร่าม วัฒนะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ได้ ๗ องค์ประกอบ ได้แก่ (๑) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (๒) คุณภาพครู (๓) การวางแผนกลยุทธ์ (๔) เครือข่ายความร่วมมือ (๕) คุณภาพนักเรียน (๖) การบริหารจัดการ (๗) การพัฒนาบุคลากร^๖ และสอดคล้องกับ สุทธิวัฒน์ มากมี ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การผลิตและพัฒนาครูสอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารงบประมาณโรงเรียน มีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีตัวชี้วัดผลงานทุกองค์กรมีส่วนร่วมในการลงทุนเพื่อการศึกษา มีบุคลากรด้านบัญชีและพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารงานบุคคลโรงเรียน มีอำนาจในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง พิจารณาความสามารถในการสอน การใช้ภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีและการทำงานเป็นทีม และยืดหยุ่นในการใช้ใบประกอบวิชาชีพครู ด้านการบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้และมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการบริหารโรงเรียน รับนักเรียนในเขตพื้นที่ก่อนและมีส่วนร่วมกับทุกองค์กรในการจัดการศึกษา ปลุกฝังนักเรียนให้มีจิตสาธารณะและใกล้ชิดกับชุมชน ด้านรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาผู้บริหารเลือกรูปแบบการบริหารที่หลากหลายตามบริบทและสถานการณ์และมีระบบกำกับติดตามให้เกิดคุณภาพ บริหารโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยี^๗ สอดคล้องกับ พรทิพย์ ไพรรัตน์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอัครสังฆมณฑลสู่ความเป็นเลิศ ในทศวรรษหน้า พบว่า องค์ประกอบของการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอัครสังฆมณฑลสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า มีทั้งหมด ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ (๑) ด้านการบริหารจัดการบุคลากร คือ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำและเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (๒) ด้านการบริหารจัดการทั่วไป คือผู้บริหารโรงเรียนมีการลด

^๕ สมลดา เพชรใส, “การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคการศึกษา ๔.๐”, วารสารมหาจุฬานาครธรรม, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (สิงหาคม ๒๕๖๒): ๓๑๑๒-๑๒๓.

^๖ อร่าม วัฒนะ, “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://ns.nsr.u.ac.th/handle/nsru/๒๘๖๑๕> พุทธศักราช ๒๕๖๔.

^๗ สุทธิวัฒน์ มากมี, “อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย”, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๑) : ๒๑๒-๒๒๔.

สายงานบังคับบัญชา (๓) ด้านการบริหารจัดการวิชาการ คือ ผู้บริหารบริหารงานบุคลากรโดยเน้นคุณภาพของครู และ (๔) ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ คือ ผู้บริหารบริหารงานงบประมาณอย่างคุ้มค่า^๘

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

๑) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด ร่วมกันกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด ในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเตรียมความพร้อมให้ครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพของตน

๓) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และประสานงานความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภายนอก และสถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ผู้บริหารนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารเครือข่ายการจัดการศึกษาสาขาศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อให้มีรูปแบบหรือกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละเครือข่าย

๔) สถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา โดยมีกลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา แผนงาน/โครงการ ด้านการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการวิจัยเรื่อง รูปแบบการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) ควรมีการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓) ควรมีการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

^๘ พรทิพย์ ไพรัตน์, “การพัฒนากาการบริหารสถานศึกษาอัครสังฆมณฑลสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า”, วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๖๔) : ๑๖๕-๑๖๖.

บรรณานุกรม

- บุญร่วม เทียมจันทร์ และศรีัญญา วิชาวรรณ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ พร้อมหัวข้อเรื่องกฎหมายตราฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: อินส์พล, ๒๕๖๐.
- สุทธิวัฒน์ มากมี. “อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย”. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๑) : ๒๑๒-๒๒๔.
- พรทิพย์ ไพรัตน์. “การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอัครสังฆมณฑลสู่ความเป็นเลิศ ในทศวรรษหน้า”. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๖๔) : ๑๖๕-๑๖๖.
- สมลดา เพชรใส. “การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคการศึกษา ๔.๐”, วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (สิงหาคม ๒๕๖๒): ๓๑๑๒-๑๒๓.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับอัปเดต). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-๒๕๔๒./\[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓\]](https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-๒๕๔๒./[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓])
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับอัปเดต).[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-๒๕๔๒./\[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓\]](https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-๒๕๔๒./[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓])
- ภานุ อำไใหญ่. การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [https://www.donsakwit.ac.th /index.php?option= com_content&view=article&id=๕๕๐:-sbmld-&catid=๑๓๗:๒๐๑๔-๐๒-๒๗-๐๙-๑๑-๑๙\[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔\]](https://www.donsakwit.ac.th /index.php?option= com_content&view=article&id=๕๕๐:-sbmld-&catid=๑๓๗:๒๐๑๔-๐๒-๒๗-๐๙-๑๑-๑๙[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔])
- อร่าม วัฒนะ. “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http://ns.nsr.ac.th/handle/nsru/๒๘๖\[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔\]](http://ns.nsr.ac.th/handle/nsru/๒๘๖[๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔])